

11. Кушнірчук Ю.М. Оптимізація рівня фіскального навантаження з метою економічного забезпечення держави / Ю.М. Кушнірчук // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.11 – С. 161-169.
12. Воронкова О.М. Досвід оподаткування країн Вишеградської групи та його значення для України / О.М. Воронкова // Науковий вісник Національного університету ДПС України (економіка, право). – 2009. – № 4(47). – С. 99-104.

**Онищенко О. В.**  
**Омельченко Д. О.**

Кременчугский национальный университет имени Михаила Остроградского

## ОПТИМИЗАЦИЯ НАЛОГОВОЙ НАГРУЗКИ В УКРАИНЕ

### Резюме

Рассмотрена сущность понятия налоговой нагрузки. Проведен расчет общего уровня налоговой нагрузки в Украине. Осуществлена оценка привлекательности отечественной налоговой системы по сравнению с налоговыми системами других стран мира. Предложены пути оптимизации налоговой нагрузки для стимулирования предпринимательской деятельности и развития национальной экономики.

**Ключевые слова:** налоговая нагрузка, налоги, налоговая политика, налоговая система, оценка налоговой нагрузки.

**Onyshchenko O. V.**  
**Omelchenko D. O.**

M. Ostrogradskiy Kremenchug National University

## TAX BURDEN IN UKRAINE OPTIMIZATION

### Summary

The article provides an overview of the essence of «tax burden» concept. The author examines the role of fiscal policy in Ukraine and how it tackles the economic growth. The article includes the calculation of the overall tax burden and its importance in the context of individual taxes. It also provides the estimation of the national tax burden, attractiveness in comparison to the other countries tax systems. There were proposed measures to optimize the tax burden, stimulate entrepreneurial activity and develop national economic.

**Keywords:** tax burden, taxes, tax policy, tax system, assessment of tax burden.

---

УДК 336.276

**Синютка Н. Г.**  
**Вівчар О. Й.**

Національний університет «Львівська політехніка»

## ТЕОРЕТИКО-КОНЦЕПТУАЛЬНІ ДОМІНАНТИ ФОРМУВАННЯ МУНІЦИПАЛЬНОЇ БОРГОВОЇ ПОЛІТИКИ

У статті розглянуто теоретико-концептуальні засади формування муніципальної боргової політики як невід'ємної компоненти та інструменту загальнодержавної фіскальної політики. Здійснено аналіз оптимального підходу до розуміння суті муніципальної боргової політики. Узагальнено основні моделі державного контролю за залученням боргових ресурсів на місцевому рівні. Запропоновано основні напрями удосконалення муніципальної боргової політики в Україні у контексті подальших перспектив розвитку та європейської інтеграції.

**Ключові слова:** муніципальна боргова політика, субсуверенні запозичення, муніципальна боргова поведінка, ефективність муніципальної боргової політики, місцевий борг.

**Постановка проблеми.** В сучасній економічній науці, а особливо в умовах глобальної та окремих локальних боргових криз, не припиняється наукова, суспільна та політична дискусія щодо сутності державних і муніципальних запозичень та впливу таких боргів на розвиток економіки та інфраструктури. Боргова політика органів місцевого самоврядування є невід'ємною компонентою та інструментом загальнодержавної фіскальної політики. Використання раціональної боргової політики зменшить гостроту проблеми нестачі фінансових ресурсів, а її інструменти можуть стати вагомим джерелом фінансування інфраструктурних проектів та активізації інвестиційної

діяльності суб'єктів господарювання. У зв'язку з тим, що формування та розвиток місцевої боргової кон'юнктури в Україні відбувалися під впливом негативних факторів, а саме: політичної нестабільності, розбалансованості функцій місцевої влади і обсягів фінансових ресурсів, які знаходяться у її розпорядженні, нерозвиненості ринку муніципальних запозичень, недопрацьованих стратегій територіального розвитку, проблема формування муніципальної боргової політики набуває великого теоретичного і практичного значення на етапі розвитку глобалізаційних процесів сучасності.

**Аналіз останніх досліджень і публікацій.** Дослідження місцевих запозичень та прак-

тика субсуверенних зобов'язань у глобальній економіці мають понад двохсотлітню історію. Т. Тер-Мінасян, Е. Хансен, Х. Циммерман визнають місцеві запозичення важливим способом фінансування бюджетних видатків, оцінюють практику їхнього застосування як ризикову, але необхідну, головним спонукаючим фактором для розвитку ринку субнаціональних запозичень та створення боргової стратегії місцевих громад визначають недостатність власних фінансових ресурсів муніципалітетів.

Вітчизняні наукові дослідження щодо проблем запровадження боргових фінансів на місцевому рівні розпочалися одночасно із формуванням місцевого сегменту державного боргу у 1995 році. Враховуючи незначні суми місцевого кредиту порівняно з обсягом державного боргу і ВВП, його другорядність у доходній базі місцевого самоврядування проблематика муніципальних запозичень не дістала широкого розвитку в працях українських учених. Так, у дослідженнях вітчизняних економістів В. Андрущенка, О. Василика, А. Гальчинського, М. Гапонюка, С. Герчаківського, Б. Данилишина, В. Дем'янишина, О. Кириленко, А. Крисоватого, І. Луніної, В. Опаріна, А. Соколовської, В. Суторміної, І. Сторонянської, Л. Тарангул, В. Федосова, С. Юрія та ін. зосереджена увага на окремих проблемах формування місцевих бюджетів, їх незбалансованості, необхідності включення до їхнього складу боргової складової.

**Метою дослідження** є узагальнення підходів до розуміння суті муніципальної боргової політики і розроблення теоретико-концептуальних засад формування муніципальної боргової політики як невід'ємної компоненти загальнодержавної фіскальної політики. Запропоновано визначити основні напрямки її удосконалення та подальші перспективи розвитку в контексті європейської інтеграції.

**Виклад основного матеріалу.** На певному етапі свого генезису, а саме у 1970–1980-х роках у США, а пізніше в інших країнах муніципальні запозичення перестають бути дискретним (одномоментним) економічним явищем, а перетворюються на циклічний мультифункціональний та багатостадійний фінансовий процес [1, с. 219-221]. У такому контексті варто говорити вже про муніципальну боргову поведінку органів місцевої влади, а потім – і про муніципальну боргову політику.

Муніципальна боргова поведінка має важливі політичні та демографічні аспекти. Поштовхом до виникнення такого фінансового процесу стали процеси швидкої урбанізації та метрополізації міських утворень у кінці ХХ століття. Для забезпечення поглинання міграції мільйонів людей метрополіями та міськими агломераціями постало питання величезних інфраструктурних інвестицій у водо- та теплопостачання, каналізацію та водовідведення, енергопостачання, вивезення, переробку та утилізацію побутових та виробничих відходів тощо.

У свою чергу, муніципальну боргову політику можна розглядати як процес управління борговими ресурсами самостійних адміністративно-територіальних утворень – запозиченнями, встановлення державного і місцевого адміністративного контролю над ними для досягнення визначеного результату (фінансування інвестицій). Об'єктом такого управління буде безпосередньо місцевий борг та інвестпроекти, а суб'єктами – органи місцевої і центральної влади.

З точки зору Бюджетного кодексу України, існує лише процес «..управління місцевим боргом як сукупність дій, пов'язаних із здійсненням запозичень, обслуговуванням і погашенням місцевого боргу, інших правочинів з місцевим боргом, що спрямовані на досягнення збалансованості бюджету та оптимізацію боргового навантаження.» [2, с. 7-8].

Таким чином, поняття муніципальної боргової політики значно ширше, ніж просто управління позицією. Вона включає планування і прогнозування сум боргу, проходження муніципалітетами процедур рейтингування, обслуговування кредитних рейтингів визначення і мінімізацію ризиків окремих інвестиційних проектів, проведення консультацій і досягнення консенсусу із виборцями та платниками податків, що проживають на даній території, проведення референдумів, зборів громад та ін. До неї входять також етапи реструктуризації та рефінансування боргу у випадку неуспішності окремої інвестпрограми.

На думку теоретиків суспільного вибору Д. Б'юкенена, Р. Вагнера [3] та їх послідовників, місцеві муніципальна боргова поведінка і політика, в першу чергу, обгрунтовуються зовсім не економічними, а двома політичними факторами: прогресивною ідеологією та фазою електорального циклу. Ці чинники впливають на боргову поведінку муніципалітетів (в українській політичній традиції – місцевих рад) щодо виникнення неплатоспроможності, а у свою чергу, наявність заборгованості впливає на взаємодію ідеології та електорального циклу.

Базовим принципом для обгрунтованої та здорової муніципальної боргової політики є «золоте правило» запозичень, яке вимагає інвестувати лише у прибуткові соціальні та інфраструктурні проекти.

Детермінантою муніципальної боргової політики є свідомий політичний вибір кожного окремого муніципалітету між підвищенням ставок місцевого оподаткування та залученням позикового ресурсу для покриття зростаючих потреб у бюджетному фінансуванні видатків. У такому аспекті вибір (чи не вибір) емісії боргу стає частиною фіскальної політики територіального органу влади.

Характер здійснення муніципальної боргової політики визначається, передусім, моделлю загальнодержавного контролю над борговими процесами місцевого рівня у кожній окремо взятій країні.

На думку західних учених О. Кануто, Д. Крейга, Т. Тер-Мінасян, у сфері управління субсуверенним чи субнаціональним боргом можливе функціонування загалом чотирьох моделей державного контролю [4, с. 157]. У таких моделях, серед іншого, відображаються різноманітні підходи у конституційних положеннях, рівень політичного та адміністративного контролю національного (федерального) уряду над субнаціональними владними одиницями, загальна для країни традиція щодо фінансової дисципліни, наявність чи відсутність серйозних макроекономічних та фіскальних дисбалансів, існуючий стан розвитку фінансових ринків країни. Такі особливості у підходах щодо субсуверенних запозичень досить умовно можуть бути згруповані у чотири широкі категорії, адже більшість країн застосовує суміш з них. Ці категорії такі:

- державний контроль, заснований винятково чи в основному на засадах ринкової дисципліни (ринковий);

- контроль над боргом, заснований на взаємодії (співробітництві) урядів різного рівня;
- контроль, що ґрунтується на певних правилах (законодавчий чи законодавчо-орієнтований);
- адміністративний або директивний контроль.

До визначення концептуальних засад ринкової моделі контролю зробив свій внесок Тімоті Лейн у роботі «Ринковий порядок» у 1993 р. [5, с. 53-88]. Власне ринкова модель контролю над субсуверенними боргами, де надмірні запозичення можуть попереджуватися або зростанням ринкових премій (ставок, відсотків, дисконтів, маржі), або прямим виключенням субнаціональних позичальників з ринку боргового фінансування внаслідок порушення ними ринкової дисципліни. Концептуальними засадами ринкової моделі контролю, за пропозиціями Т. Лейна, є: абсолютно відкриті і вільні ринки, в ідеалі – навіть без встановлених нормативів регулювання для фінансових посередників, які б змогли поставити субнаціональні урядові інституції у положення привілейованих позичальників перед іншими суб'єктами. Крім того, необхідна відсутність жодних державних/суверенних гарантій для субнаціональних позичальників, розвинутий ринок субнаціональних цінних паперів і застав, повне розкриття фінансової позиції субнаціональних позичальників [5, с. 68]. Ми погоджуємося із вищезначеними рисами, адже відсутність прямих чи опосередкованих, явних або прихованих урядових гарантій для муніципальних запозичень відповідає вимогам здорової фіскальної політики та пониженню можливих моральних ризиків. Тоді як встановлення такого законодавства є прогресом у розмежуванні суверенного і субсуверенного ризиків, все ж існуюча ймовірність неспроможності муніципалітетів розрахуватися по своїх боргових зобов'язаннях сприяє прийняттю додаткових регулюючих норм для посилення позиції і захисту кредиторів у випадках місцевих дефолтів. Відкритість ринків капіталів, зокрема, відсутність обмежень для фінансових посередників як держателів субнаціональних облігацій полягає в наступному. Багато урядів здійснили істотний прогрес в лібералізації ринків капіталу, хоча окремі обмеження продовжують заважати вільному руху капіталу, наприклад, мінімальні і максимальні вимоги вкладень у державні цінні папери, регуляторні акти, що попереджують емісію специфічних типів фінансування, гарантії чи хеджувальні інструменти для субсуверенних цінних паперів.

Повний доступ до інформації щодо фінансового стану субнаціональних позичальників полягає в її розкритті через механізми звітності та моніторингу фінансової інформації включно з даними про вже емітований субнаціональний борг, можливості його повернення. На жаль, незважаючи на загальний прогрес у цьому напрямі для більшості країн, консолідована інформація про місцеві та регіональні борги або відсутня взагалі, або залишається вкрай обмеженою [5, с. 69-70].

У свою чергу, модель директивного або адміністративного контролю над місцевими запозиченнями, варіюється в діапазоні від покрокових погоджувальних процедур для муніципалітетів аж до абсолютного відсторонення їх від боргового ринку. В такій моделі центральний уряд може встановлювати контроль над місцевими позиками у двох векторах: або застосовуючи деталізований процес їхнього поетапного погодження безпосередньо з урядом чи через його агентів, або обмежуючи види ресурсів для таких запозичень (наприклад,

дозволивши місцевим органам влади позичати кошти виключно від центрального уряду для спеціальних потреб). Прямий контроль на субсуверенним боргом з боку центрального уряду, на нашу думку, страждає від двох основних недоліків. Так, рішення щодо залучення коштів на місцевому рівні будуть переважно політично вмотивовані загальнодержавною владою, водночас залишатимуться економічно необґрунтованими, навіть невігідними для муніципалітетів. По-друге, деталізоване погодження всіх транзакцій місцевих запозичень із центральною владою може утвердити і кредиторів, і позичальників в думці щодо існування прихованих, неявних державних гарантій, а також переконати, що національний уряд точно втручатиметься у випадках субнаціональних дефолтів. У підсумку центр прийняття рішень по муніципальних позиках за такої моделі може зміщуватися від місцевих урядів до державної влади, мотивація запозичень – надміру політизуватися, страждати від зниження економічної ефективності, нівелювати роль громад в управлінні територіально-адміністративною одиницею. Це країни: Бразилія, Великобританія, Греція, Естонія, Китай, Норвегія, Угорщина, Україна та багато інших, причому ця група найчисельніша [4, с. 165].

Всередині спектра поміж директивною та суто ринковою системами формуються третя та четверта моделі державного контролю. Найближчою до моделі ринкового контролю є модель взаємодії між урядами різних рівнів. За такої моделі обмеження на заборгованість субнаціональних органів влади (муніципалітетів) не встановлюються законом або центром, але досягаються шляхом консенсусу у переговорах та домовленостях між федеральною ланкою і підпорядкованими їй урядами. Варіанти такого регулювання можна знайти в окремих європейських країнах, зокрема, Скандинавії, а також останнім часом в Австралії. За такого підходу субнаціональні органи влади активно задіяні у формуванні макроекономічних показників і ключових фінансових параметрів, що тісно пов'язані між собою. Як наслідок, забезпечується узгодження цільових показників дефіциту бюджетів різних рівнів, визначаються спільні напрямки фіскальної політики, що сприятимуть зростанню доходної і видаткової частин бюджетів. Водночас спеціальні обмеження накладаються на фіскальні інструменти окремих субнаціональних юрисдикцій. У більшості країн, які використовують модель державного регулювання боргу на основі взаємодії, перемовини обов'язково є двостороннім процесом між центром і ланками місцевого урядування. А в Австралії такий процес є багатостороннім і функціонує у вигляді спеціально створеної Позикової Ради, до складу якої входять усі штати країни [4, с. 165-166].

Остання модель заснована на законодавстві, за якої ринок субнаціональних запозичень функціонує в межах законодавчого та інституціонального поля. Такі законодавчі і інституціональні рамки ґрунтуються на засадах макроекономічної та фіскальної стабільності, прозорості та ринкової ефективності. Основними компонентами законодавчої нормативно-правової бази для субнаціональних запозичень є:

- розподіл бюджету на компоненти: поточну і капітальну, закріплення ресурсних джерел за кожною з них;
- визначення терміну «державного (публічного) боргу»;

- спеціальні обмеження щодо сум запозичень чи боргу;

- суверенні чи субсуверенні закономірно приходимо до думки, що розвиток впорядкованого і ефективного субнаціонального фінансового ринку критично залежить від законодавчої, регуляторної та інституціональної нормативно-правової бази, в умовах якої оперують різноманітні учасники ринку. Роль такого допоміжного середовища полягає в створенні основи, бази для появи ринку, де приватні інвестори і фінансові посередники зможуть конкурувати за фінансові ресурси від власників заощаджень.

Отже, якщо проаналізувати існуючі моделі державного контролю, у більшості країн світу держава не бере на себе відповідальності за зобов'язаннями органів місцевого самоврядування, водночас центральні уряди забезпечують загальну фінансову стабільність. Тому держава в особі її центральних органів влади змушена регулювати (обліковувати, контролювати, обмежувати) ринок муніципальних запозичень:

У контексті наукових узагальнень постають такі проблеми:

- від яких чинників залежить превалююча модель державного регулювання ринку муніципальних запозичень;

- чи корелює форма контролю із загальним обсягом емітованого місцевого боргу та рівнем субнаціональної заборгованості.

На нашу думку, принциповими факторами, що визначають функціонування певної моделі державного контролю над боргами місцевих урядів, є політичні та територіально-адміністративні. Так, у державах з недемократичними формами правління запозичення субсуверенного рівня переважно заборонені законодавчо. Прикладами можуть бути Азербайджан, Албанія, Вірменія, Таджикистан та ін. Держави, що стали учасниками процесу муніципальних запозичень нещодавно, обирають законодавчо орієнтовану модель – Болгарія, Польща, Румунія. До цієї ж групи належать високорозвинені європейські країни – Нідерланди, Німеччина, Італія [8, с. 124-126].

Адміністративну форму контролю обирають як держави з унітарним устроєм, так і федеративні. Такий контроль набуває різноманітних форм, включно із встановленням щорічних лімітів на запозичення для окремих юрисдикцій, погодження кожної окремої операції, їхніх термінів і умов, наряду використання коштів. Контроль може бути зосереджений на стадії, що передують запозиченню, а може охоплювати увесь період існування боргу через застосування моніторингу. Зрозуміло, що така модель контролю більше є характерною рисою унітарних країн, ніж федеральних утворень. До цієї моделі тяжіють більшість країн розвинутої демократії, адже процеси фіскального федералізму тільки набувають оберті впродовж останніх двох десятиліть.

У свою чергу модель взаємодії (співробітництва) має зрозумілі переваги у заохоченні діалогу та обміну інформацією між різними рівнями урядування. Вона спричиняє зростання усвідомлення місцевими політиками наслідків їхнього фіскального вибору на макроекономічному рівні. Така модель найкраще функціонує в країнах консервативних, із укоріненою культурою фіскальної дисципліни (Австралія, Бельгія, Данія). Така система може бути неефективною в умовах нерозвинутого ринку чи слабкої позиції економічного та фінансового менеджменту центрального уряду.

Водночас більшість західних науковців усе ж вважають, що муніципальна фіскальна і боргова політика – як неподільна її частина – повинна мати достатню автономію, а її розвиток не може надмірно обмежуватися центральною владою країни. Проте така автономність можлива в принципі тільки в державах з розвинутими демократичними процедурами, а не в країні із надмірною концентрацією ресурсів, фінансів, повноважень в центральному апараті влади. Такою, на жаль, залишається сьогодні Україна. Тому, на нашу думку, тільки після необхідних політичних, адміністративних і, як наслідок, законодавчих й нормативних змін може з'явитися і розвинутися фінансова автономія окремих територій та міст.

Аналіз наведених визначень дозволяє сформулювати власне тлумачення муніципальної боргової політики.

Отже, під муніципальною борговою політикою розуміємо комплексний безперервний процес, діяльність національного уряду та місцевих органів влади, які мають повноваження щодо залучення боргових ресурсів та визначають напрями їх використання з метою стимулювання інноваційної та інвестиційної активності на території певної підпорядкованої адміністративної одиниці та забезпечення сталого відтворення трудових, природних та матеріальних ресурсів, забезпечують на базовому бюджетному рівні управління боргом та згенерованими ним ризиками, здійснюють заходи з його обслуговування (за необхідності – рефінансування, реструктуризацію) та погашення.

Окремо варто виділити боргову політику комунальних підприємств і організацій, які отримують запозичення під місцеві гарантії (гарантії муніципалітетів або міських рад – в українському правовому полі). Їхня боргова політика за своєю економічною суттю уособлює мікрорівень боргової політики або боргову політику суб'єктів господарювання. Такий борг є умовним за своєю суттю для муніципалітету, і лише у разі дефолту комунальної структури і недостатності заставного майна переходить у прямиий (безпосередній) борг місцевого органу влади.

Дослідження концептуальних засад муніципальної боргової політики підтвердило, що у державних фінансах вона є невід'ємною компонентою та інструментом загальнодержавної фіскальної політики. Сучасні течії економічної науки муніципальну боргову політику позиціонують як мультифункціональний та багатостадійний фінансовий процес, який дозволяє базовій ланці державного управління – муніципалітетам, залучати додаткові фінансові ресурси для задоволення потреб населення конкретної території. У розвитку муніципальної боргової поведінки як явища слід вирізняти три сучасні тренди: фінансовий ґрунт для подальшої урбанізації та метрополізації, перехід боргу в латентну форму гарантій, водночас домінантою боргового сегменту фінансових ресурсів міст стають впливи політичних та суспільних процесів, фази електорального циклу тощо.

Ефективність реалізації боргової політики місцевого самоврядування виражається «золотим» правилом інвестування, яке вимагає балансу або профіциту поточного бюджету і дозволяє використання запозичень тільки для інвестиційних цілей.

Можливість місцевих органів влади впливати на регіональний розвиток через фіскальний інструментарій обмежується централізованими рішеннями держави, яка реалізує політику фінансового вирівнювання по відношенню до регіонів шляхом закря-

плення за органами місцевої влади повноважень відносно мобілізації доходів до місцевих бюджетів та делегування їм функцій у сфері політики видатків.

**Висновок.** В Україні не сформовано державну стратегію залучення боргових інструментів для фінансування місцевих інвестиційних проєктів, яка б ґрунтувалася на фінансовій децентралізації та розширенні повноважень місцевих органів влади, загальноприйнятих у глобальних практиках. Причиною цього є надмірна концентрація повноважень щодо фінансових ресурсів в центральному апараті влади, тому, на нашу думку, тільки

після необхідних політичних, адміністративних і, як наслідок, законодавчих й нормативних змін можуть з'явитися потужні фінансово автономні міста, які постануть не тільки фундаментом державності, але і точками росту, драйверами розвитку інноваційних процесів і визначатимуть пріоритетні напрямки перетворень в суспільстві.

Існуюча в Україні практика муніципальної боргової політики окремих суб'єктів базової ланки державного управління вимагає узагальнення та формування на такій основі принципів і правил ефективної муніципальної боргової політики.

#### Список літератури:

1. Canuto O., Giugale M. The Day After Tomorrow – A Handbook on the Future of Economic Policy in the Developing World / O. Canuto, M. Giugale // Washington : World bank, 2010. – 237 p.
2. Бюджетний кодекс України від 8 липня 2010 року № 2456-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
3. Buchanan J.M. Democracy in Deficit: The Political Legacy of Lord Keynes / J.M. Buchanan, R.E. Wagner. – Indianapolis : Liberty Fund, Inc., 1977 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.econlib.org/library/Buchanan/buchCv8Cover.html>.
4. Fiscal Federalism in Theory and Practice / T. Ter-Minassian, editor. – Washington : International Monetary Fund, 1997. – 683 p.
5. Lane T.D. Market Discipline / T. Lane // Washington: Staff Papers, International Monetary Fund.- Vol. 40, No. 1 (Mar., 1993). – P. 53-88.
6. Крисоватий А. Стратегічні орієнтири формування і реалізації фінансової політики України : монографія / Галина Василевська, [за редакцією А.І. Крисоватого]. – Тернопіль : Вектор, 2012. – 356.
7. Циммерман Х. Муниципальные финансы : учебник / Хорст Циммерман. – М. : Дело и сервис, 2003. – 352 с.
8. Dabla-Norris E. The Challenge of Fiscal Decentralisation in Transition Countries / Dabla-Norris E. // Comparative Economic Studies. – 2006. – № 48. – P. 100-131.
9. Dafflon B., Beer-Toth K. Managing local public debt in transition countries: An issue of self-control / B.Dafflon // Financial Accountability & Management. – 2009. – № 25(3). – P. 305-314.
10. Krysovatyj A., Synyutka N. Komponenten der Fiskalpolitik in der Ukraine fur eine nachhaltige Entwicklung von Regionen // The world economy. Global and country-specific aspects. Reihe: «Europäische Integration. Grundfragen der Theorie und Politik». – 2014. – № 38. – С. 49-69.
11. What Lies Beneath: The Statistical Definition of Public Sector Debt / R. Dippelsman, C. Dziobek. – Washington : International Monetary Fund, 2012. – 21 p.

Синютка Н. Г.

Вивчар А. И.

Национальный университет «Львовская политехника»

### ТЕОРЕТИКО-КОНЦЕПТУАЛЬНЫЕ ДОМИНАНТЫ ФОРМИРОВАНИЯ МУНИЦИПАЛЬНОЙ ДОЛГОВОЙ ПОЛИТИКИ

#### Резюме

В статье рассмотрены теоретико-концептуальные основы формирования муниципальной долговой политики как неотъемлемой компоненты и инструмента общегосударственной фискальной политики. Осуществлен анализ оптимального подхода к пониманию сути муниципальной долговой политики. Обобщены основные модели государственного контроля за привлечением долговых ресурсов на местном уровне. Предложены основные направления совершенствования муниципальной долговой политики в Украине в контексте дальнейших перспектив развития и европейской интеграции.

**Ключевые слова:** муниципальная долговая политика, субсуверенные займы, муниципальное долговое поведение, эффективность муниципальной долговой политики, местный долг.

Synyutka N. G.

Vivchar A.Y.

National University „Lviv Polytechnic”

### THE THEORETICAL AND CONCEPTUAL DOMINANTS OF THE MUNICIPAL DEBT POLICY FORMATION

#### Summary

The theoretical and conceptual dominant of formation of the municipal debt policy as an integral component and a tool of the general government fiscal policy are described in the article. The analysis of the optimal approach to the understanding of the municipal debt policy is done. The main models of the state control over resource allocation at the local level are highlighted. The main directions of improvement of the municipal debt policy in Ukraine in the context for further development prospects and for European integration are proposed.

**Keywords:** municipal debt policy, sub-sovereign borrowing, municipal debt behaviour, efficiency of the municipal debt policy, local debt.